

Det utdanningsvitenskapelige fakultet
Universitetet i Oslo

Videreutvikling av strategisk plan

Gjeldende for perioden
2015-2020

Juni 2015

Vedtatt i styre i møtet 10. juni 2015

Et konsolidert fakultet i møte med nye forventinger

Fakultetets gjeldende strategiplan strekker seg fram til 2020. Planen beskriver – på samme måte som UiOs plan – overordnede mål og strategier ved hjelp av 5 universiteter; Et grensesprengende universitet, Læringsuniversitetet, Et samfunnsengasjert universitet, Et handlekraftig universitet og Det gode universitet. Planen har i praktisk bruk demonstrert at den fungerer som et godt og viktig grunnlag for fakultetsledelsens og enhetenes arbeid med å heve kvaliteten i all virksomhet ved fakultet.

Den strategiske planen har disse årene hatt følge av et annet strategisk viktig dokument: Fakultetets faglige prioriteringer. Også dette dokumentet har vært et viktig grunnlag for fakultetets strategiske utvikling i perioden, både ved at forskningsområder er synliggjort eksplisitt og ved at alle nye ledige rekrutteringsstillinger i perioden, med noen få unntak, har vært lyst ut med forventning om at søkerne knytter seg opp mot ett eller flere av områdene.

Utviklingen de første 5 årene av strategiperioden

For et relativt ungt fakultet har arbeidet med faglige prioriteringer og strategiplan vært viktig for å avstemme egen virksomhet og ansvar mot universitetet og de andre fakultetene. Dette er et arbeid vi har lykkes godt med, og UV-fakultet står i dag støtt og er gitt ansvar for viktige felles oppgaver. Samarbeidet med fagfakultetene har bidratt til å styrke universitetets lektorutdanning som en integrert lærerutdanning. Fakultetet har også i årene som har gått levert gode tall på de fleste av UiOs indikatorer. Dette gjelder studiepoengproduksjon, ekstern finansiering fra NFR og antall doktorgradsgjennomstrømning.

Fakultetet har i perioden 2010-2015 på flere måter også konsolidert sin organisasjon og sine støttefunksjoner. InterMedia fusjonerte sin forskning med PFI og dannet IPED i 2013, og fakultetet konsoliderte dermed sin portefølje av grunnenheter. De tekniske støttetjenestene ved InterMedia ble som en del av denne prosessen organisert som en selvstendig seksjon for forsknings- og formidlingsstøtte (FFS). Fra 2014 er CEMO – Center for Educational Measurement at UiO – operativt ved fakultetet som selvstendig forskningssenter, med særskilt bevilgning fra KD. Fakultetet har også etablert en samlet økonomifunksjon i perioden, med styrking av robusthet og tjenestekvalitet som hovedbegrunnelse. I tråd med en styrket bevissthet om den strategiske viktigheten av kommunikasjon og formidling er det også etablert en kommunikasjonsrådgiverstilling.

Noen perspektiver knyttet til de neste 5 årene

UiO har som mål og fremme grensesprengende forskning, utdanning og formidling og være en etterspurt internasjonal samarbeidspartner. Det er en ambisjon om å bli et internasjonalt verdensledende universitet. Noen sentrale forhold i våre omgivelser som gir retning framover presenteres i det etterfølgende:

- Det er en generell trend i sektoren, både nasjonalt og internasjonalt, at våre omgivelser i økende grad blir kompetitive, og i rapporten som ble levert fra UiOs Strategic Advisory Board, i juni 2014 påpekes det at UiOs strategi er for bred og generell, og at det er behov for klarere retning og skarpere prioritering for å nå ambisjonen. I lys av SAB-rapportens konklusjoner er det grunn til stille spørsmål om UVs strategi går langt nok i å posisjonere fakultetet som et ledende internasjonalt forskningsmiljø som har ambisjoner om å delta på en internasjonal konkurransearena.

- Gjennom Meld. St. 18 *Konsentrasjon for kvalitet – strukturreform i universitetets- og høyskolesektoren* legger regjeringen opp til en radikal endring i det høyere utdanningslandskapet hvor det skal bli langt færre og større institusjoner. Videre understreker regjeringen i sin langtidsplan for forskning og høyere utdanning viktigheten av å dyrke fram flere verdensledende miljøer i Norge. Det er innenfor et slikt nytt landskap og en slik ambisjon at UiO og UV skal profilere sin forsknings- og utdanningsvirksomhet.
- UiO har gjennom sine tre tverrfaglige initiativ spisset sine tverrfaglige satsninger. Den ene av disse, *Unpacking the Nordic Model* er viktig å utnytte for UV-fakultetet både i forskning og utdanning. For å svare på samfunnsmessige utfordringer i vår forskning og utdanning forventes det et engasjement der tverrfaglig kunnskap i sterkere grad utnyttes.
- Våre kunnskapsområder knyttet til opplæring og utdanning vies stor oppmerksomhet nasjonalt og globalt. Fakultetets studieprogrammer skal gjenspeile et forskningsbasert og internasjonalt fundament. Som det største utdanningsvitenskapelige miljøet i Norge har vi et ansvar i å respondere på de forventinger som stilles, men vi må selv velge hvordan. Vi må utnytte våre fortrinn i bredde og samtidig krysse kulturelle grenser på måter som gjør oss til en sterkere internasjonal aktør. Vårt mål er å utdanne kandidater som evner å ta faglig og samfunnsmessig ansvar i sine yrkesliv.

Når fakultetet nå velger å «sette foten i bakken» og gjøre opp status ved halvgått løp er det viktig å understreke at dette vil skje gjennom å holde fast i gjeldende strategiplaner både ved UV og UiO. Likevel er det etter fakultetsledelsens vurdering både rom og grunnlag for å tydeliggjøre og fremheve noen områder i de siste 5 årene av planperioden.

Et grensesprengende fakultet

Et utdanningsvitenskapelig fakultet av vår størrelse *må* ha som ambisjon å være «et ledende europeisk utdanningsvitenskapelig fagmiljø», slik det også er fastslått i vår strategiske plan. Vår rolle er å utvikle kunnskapsområdet vi forvalter ved å frambringe nye ideer og ny kunnskap. For å nå dette hovedmålet i strategiplanen må vi først og fremst våge å *sprengre grenser*. Da må vi også stille høye krav til kvalitet i vår forskning, utdanning og formidling – samt til vår egen organisering og til våre leveranser av tjenester til oss selv.

Vi skal i gjeldende strategiperiode forsterke vår innsats som et internasjonalt attraktivt fagmiljø for studenter og ansatte. Dette vil vi gjøre gjennom å tilby et lærings- og arbeidsmiljø som har *internasjonal orientering* som kjennetegn, sammenhengen mellom *forskning og utdanning* som fundament og *samfunnsansvar* som kjerneverdi.

Utdanning som sprenger grenser

Målet som ble formulert i UV Strategi 2020 er at fakultetet skal tilby relevante, forskningsbaserte og internasjonalt attraktive utdanninger. At utdanningene er relevante betyr at de gir studentene mulighet til å utvikle kompetanser som er nyttige for samfunnet. Men et forskningsuniversitet krever samtidig at læringsutbyttet peker ut over den tidsnære og nasjonale konteksten, og våre kandidater må utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger som gir en beredskap i møte med globale utfordringer, og som gjør dem i stand til å bidra som aktive deltakere i demokratiet. At utdanningene er forskningsbaserte er en selvfølge på et forskningsuniversitet.

En internasjonalt attraktiv utdanning må evne å konkurrere med verdensledende universiteter. Det innebærer studentene tilbys et godt læringsmiljø, klare forventninger, tett oppfølging, varierte læringsformer og god undervisningspraksis, og at vi har et kvalitetssystem som hjelper oss å ivareta disse aspektene ved utdanningen. Studentenes medvirkning er avgjørende for utvikling av studiekvalitet og læringsmiljø, og de må oppleve at deres stemme har betydning. Å sikre og videreutvikle studentdemokrati er derfor et arbeid som er spesielt viktig i årene som kommer.

God kvalitet handler også om hvordan vi designer utdanningsprogram, for eksempel hvordan de er koblet til forskning og hvordan det legges til rette for tverrfaglighet og internasjonalisering.

UVs strategiplan 2010-2020 har strategier som sikter mot flere av disse områdene, men det er nødvendig å styrke strategiene slik at de peker fram mot vår posisjon som et fremragende forskningsintensivt fakultet.

Fakultetet vil i perioden 2015-2020 særlig legge vekt på følgende utdanningsprioriteringer:

1. *Forskningsforankring:* UV-fakultetets utdanningsprogrammer skal samstemmes med forskningsprioriteringene, og forskningsmiljøer og forskergrupper skal styrke engasjementet mot utdanningsprogrammene.
2. *Undervisningskvalitet og læringsmiljø:* UV-fakultetet skal kontinuerlig utvikle innovative undervisningspraksiser som bidrar til å styrke sammenhengen mellom undervisning og forskning. Nye undervisningspraksiser skal bygge på forskning om undervisning og læring i høyere utdanning, og skal aktivt utnytte de mulighetene som ny teknologi gir.
3. *Tverrfaglighet:* UV-fakultetet skal tilby utdanningsprogrammer med tverrfaglige profiler som respons på fagovergrepene i samfunnsutfordringer.
4. *Internasjonalisering:* UV-fakultetet skal tilrettelegge for studentutveksling. Internasjonalisering skal også gjenspeiles i studieprogrammernes design og studielitteratur, og det skal legges til rette for at studentene får kontakt med internasjonale forskning i undervisningen på alle nivåer.
5. *Utdanningsledelse:* På UV-fakultetet skal utdanningsledelse verdsettes og vitenskapelige ansatte stimuleres til å bidra til utvikling og undervisning på fakultetets studieprogram.
6. *Samfunnsansvar:* UV-fakultetet skal ha en god balanse mellom det nasjonale ansvaret knyttet til spesielle samfunnsbehov (for eksempel lærerutdanning, spesialundervisning og etter- og videreutdanning) og ambisjonene om å tilby internasjonalt attraktive utdanninger.

Forskning som sprenger grenser

For å utvikle grensesprengende forskning er det en forutsetning at forskningen holder høy kvalitet. Forskning av høy kvalitet genererer ny kunnskap som utfordrer eksisterende kunnskap, den underlegges fagfelleevaluering av høy kvalitet, den siteres og brukes i den internasjonale forskningsfronten og den er konkurransedyktig på nasjonale og internasjonale forskningsarenaer. Forskningsmiljøer som produserer grensesprengende forskning kjennetegnes av at de samarbeider med sterke internasjonale miljøer og har en betydelig finansiering fra eksterne kilder, også utenfor Norge. Slike forskningsmiljøer vil ofte være et attraktivt miljø for eksterne internasjonale forskere og rekrutter både nasjonalt og internasjonalt. Det vil ofte også være preget av en aktiv ideutveksling og samarbeid, og et miljø hvor man fokuserer på store og sammensatte spørsmål med en visjonær faglig ledelse.

Et tilbakeblikk på de fem første årene av strategiperioden, viser at Det utdanningsvitenskapelige fakultet er etablert som et betydningsfullt forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt. Sammenliknet med tidligere er forskningen organisert i mer robuste forskningsmiljøer, hvor det i noen miljøer produseres forskning som oppfyller mange av de kriteriene som ble nevnt ovenfor. Vi er altså godt på vei med en utvikling som kan lede til at det utdanningsvitenskapelige fakultet blir en sentral bidragsyter med grensesprengende forskning på en internasjonal arena.

Det er likevel behov for å styrke våre strategier slik at vi er en proaktiv forskningsorganisasjon som søker internasjonal annerkjennelse gjennom deltakelse i internasjonalt forskingssamarbeid av høy kvalitet. Det er kun gjennom en slik satsning av vårt fakultet kan lykkes i søknadsarbeid knyttet til ERC og etablering av sentre for fremragende forskning.

Dette betyr at vi må utvikle et fakultet som i felleskap styrker våre strategier for å nå vårt mål om grensesprengende forskning.

Fakultetet vil i perioden 2015-2020 særlig legge vekt på følgende forskningsprioriteringer:

1. *Etablere fremragende internasjonale forskningsmiljøer ved fakultet.* Dette innebærer at vi målbevisst prioriterer å videreutvikle sterke miljøer gjennom støttestrukturer, tilføring av internasjonal kompetanse og incentiver.
2. *Satse strategisk på forskningsmiljøer med stort potensial for forskning av høy kvalitet.* Det er viktig at fakultetet gir gode vekstvilkår for områder som ikke uten videre har et stort internasjonalt nedslagsfelt.
3. *Utvikle en delingskultur.* Å utnytte all den kompetansen som finnes ved fakultet, er avgjørende for å lykkes i vår utvikling. Likeledes å trekke veksler på den kompetansen som finnes ved UiO.
4. *Stille krav til kvalitet i all FoU-virksomhet.* Ikke all forskningsaktivitet ved fakultet vil være basert på eller gir rom for internasjonalt samarbeid. Dette gjelder særlig kortsiktige FoU-aktiviteter knyttet til nasjonale oppdrag. Det er likevel viktig at vi også når dette gjelder slik virksomhet stiller høye kvalitetskrav og er strategiske i hvilke oppdrag vi prioriterer.
5. *Prioritere utdanningstilbud hvor forskningsaktiviteter inngår.* Kombinerte stillinger forutsetter arbeidsformer og prioriteringer der samspillet mellom forskning og undervisning legges til grunn. Å realisere dette samspillet er en forutsetning for å nå vårt mål om å være et forskningsintensivt og grensesprengende fakultet.

Grensesprengende samfunnsengasjement

Et *grensesprengende* samfunnsengasjement handler i vår tid om å være globalt orientert. Det betyr at fakultetet skal adressere globale utfordringer i forskning og utdanning, men også at vi bidrar i forskingssamarbeid med miljøer i utviklingsland. Å etablere velfungerende utdanningsystemer er en forutsetning for å kunne løse de globale utfordringene som ofte er mer påtrengende i disse landene enn hos oss.

Fakultetets samfunnsengasjement handler også om å bidra med forskning og utdanning som responderer på viktige nasjonale samfunnsutfordringer på kort og lang sikt og som bidrar til felles kollektiv kunnskapsbygging som kan styrke demokratiske beslutninger. Det innebærer at forskningen gjøres tilgjengelig for profesjonelle brukere så vel som for allmennheten. Et grensesprengende samfunnsengasjement innebærer at vi går lenger i å bygge samarbeidsrelasjoner til ledende eksterne aktører. Slike relasjoner vil i tillegg bidra til å styrke utdanningens og forskningens relevans, og gi legitimitet til vårt arbeid, og dermed posisjonere fakultetets kunnskapsområder som betydningsfulle.

Å sprengre grenser når det gjelder samfunnsengasjement vil også innebære at vi har et større fokus på innovasjon. Ved å gi utdanningsfeltet tilgang på forskningsbaserte innovasjoner som kan endre praksis, kan vi sprengre nye grenser for vårt samfunnsengasjement.

Et grensesprengende universitet skal også alltid være et sted der det er rom for kritisk refleksjon rundt egen virksomhet og samfunnsforhold generelt. Fakultetet skal imidlertid ikke begrense seg til å tilby rom for slike prosesser, men også aktivt stimulere og legge til rette for dem.

Fakultetet vil i perioden 2015-2020 særlig legge vekt på følgende prioriteringer av samfunnsengasjement:

1. Styrke/etablere samarbeidsrelasjoner til utdanningsmyndigheter, utdanningssektoren, næringslivet og organisasjoner.
2. Utvikle kulturen slik at innovasjonsmuligheter identifiseres, antallet ideer øker og forskning omsettes i løsninger som bidrar til gode praksiser på alle nivåer.
3. Stimulere til økt formidling – rettet mot allmennhet og mot profesjonelle brukere.
4. Bidra til offentlige myndigheters arbeid med utvikling av policyer og praksiser.
5. Ivareta vårt ansvar for internasjonalt forsknings samarbeid med utviklingsland.

Grensesprengende organisasjon og støttefunksjoner

Ambisjonen om å utvikle et åpent universitet som sprenger faglige grenser forutsetter en organisasjon støttefunksjoner som karakteriseres av både robusthet og fleksibilitet. Derfor trenger vi en velfungerende organisasjonsstruktur, kompetent ledelse, velfungerende plan- og beslutningsprosesser og effektive drifts- og forvaltningstjenester. Vi er også avhengige av et arbeidsmiljø som gir grunnlag for trivsel og kreativitet blant ansatte og studenter.

Dette vil bidra til å sikre den robusthet som er påkrevet for å støtte grensesprengende aktiviteter. Samtidig krever våre ambisjoner at vi har beredskap for å kunne håndtere ekstraordinære situasjoner, vi må ha en fleksibilitet som gjør det mulig å gripe nye muligheter uten unødige formelle eller kulturelle bindinger.

Fakultetet vil i perioden 2015-2020 særlig legge vekt på følgende organisatoriske prioriteringer.

1. En hensiktsmessig balanse mellom *robusthet* som bidrar til forutsigbarhet på den ene siden, og *fleksibilitet* som åpner for endring på den andre. Dette gjelder særlig organiseringen av de administrative støttefunksjonene og fakultetets økonomiske fordelingsmodell(er).
2. Kompetanse og støttefunksjoner for internasjonal rekruttering, der også lønnspolitiske virkemidler utnyttes for å rekruttere særlig attraktive kandidater på alle nivåer
3. God personalforvaltning - herunder effektive tilsettingsprosesser
4. En organisasjonsstruktur som gir nødvendig stabilitet, men som også er åpen nok til å respondere på nye muligheter, ønsker eller forventninger.
5. Gode rutiner for tilbakemelding mellom ledere og medarbeidere, slik at medvirkningsperspektivet ivaretas og slik at den enkelte opplever å kunne utvikle egne talenter så godt som mulig innenfor de rammer målene for virksomheten setter.
6. Opprettholdelse av et velfungerende og grønt arbeidsmiljø.

Reviderte faglige prioriteringer

Fakultetets strategiske plan har hele tiden hatt følge av et eget dokument som gjør rede for fakultetets faglige prioriteringer, selv om de to dokumentene formelt ikke har vært hver sin del av en samlet plan.

På samme måte som med strategiplanen har disse prioriteringene vært gjenstand for en revisjonsprosess halvveis i strategiperioden. Denne prosessen har ledet fram til følgende liste av prioriterte områder, som det på dette tidspunkt er naturlig å innlemme som en integrert del av fakultetets samlede strategi:

1. Undervisning, læring og fag
2. Ledelse, styring og organisering av skolen
3. Nasjonale og internasjonale studier om kompetanseutvikling fra barnehagen til voksen alder
4. Demokrati og dannelse i et humanioraperspektiv
5. Høyere utdanning og arbeidslivslæring
6. Moderne oppvekst: Barn og ungdoms identitet, læringsforløp og utdanning
7. Språkutvikling og tekstbasert læring
8. Spesialundervisning og spesialpedagogiske tiltak
9. Lærerutdanning og profesjonsutvikling i skolen
10. Kultur, kognisjon og teknologi: Læring i digitale omgivelser

Fakultetets ti prioriterte forskningsområder reflekterer vår forskningsprofil. Områdene synliggjør vår faglige bredde, og har samtidig en dynamikk som gir potensiale for etablering av spissmiljøer. Dette gir fakultetet en unik posisjon i utdanningsvitenskapelig sammenheng, og gir en forskningsbasert beredskap til å møte nye problemstillinger innen oppvekst, opplæring, arbeidsliv og samfunnsdeltakelse for øvrig.

Områdene representerer temaer og tilnæringsmåter som er nært knyttet til ansattes forskning og undervisning. Fakultetets forskergrupper gir liv til de ulike områdene og sikrer kvalitet og relevans. De prioriterte områdene er navet i vårt arbeid for å tilby relevante, forskningsbaserte og internasjonalt attraktive utdanninger.